

BEREDSKABS
STYRELSEN

FOKUSANALYSE

Naturbrande i Danmark
2016-2022

Indhold

INDLEDNING.....	5
Praksisundersøgelse af særlige hændelser	5
Fokusanalyse af hverdagshændelser	5
Fokusanalysens resultater	6
HVORNÅR BRÆNDER DET?	9
Udvikling over år	9
Flest brande i sensommeren	10
Flest brande om eftermiddagen	11
HVOR BRÆNDER DET?	13
Markbrande er den hyppigste naturbrand	13
Højeste tæthed af brande i byerne	14
Ingen stigning i skovbrande efter Covid-19	14
HVOR STORE BLIVER BRANDENE?	17
Stor andel af hverdagshændelser	17
Markbrande udgør de største hverdagshændelser	18
Mulig betydning af Natura2000 -status	19
Høj hyppighed af hændelser kan presse beredskabet	19
HVORFOR BRÆNDER DET?	21
Flest tilsigtede brande i byzone	22
Utilsigtede brande fra brug af åben ild	23
Utilsigtede brande uden brug af åben ild	24
BILAG 1 DATAKILDER	26
BILAG 2 DEFINITIONER	27
BILAG 3 KODNING AF RAPPORTER	28

Indledning

I sommeren 2018 var Danmark ramt af tørke og hedebløge. Dette resulterede i en voldsom stigning i såvel antal som omfang af naturbrande i Danmark, der ellers tidligere overvejende blev betragtet som et problem knyttet til varmere lande. Dette blev yderligere understreget af den danske assistance til de store skovbrande i Sverige i sommeren 2018. Senest bød også sommeren 2022 på ekstra travlhed for redningsberedskabet grundet mange naturbrande.

Praksisundersøgelse af særlige hændelser

I 2020 blev det besluttet i redningsberedskabets Data- og Vidensudvalg, at der var behov for mere viden om naturbrande i Danmark samt om redningsberedskabets indsats til disse.

Dette resulterede i november 2022 i udgivelsen af 'Praksisundersøgelse af redningsberedskabets indsats til naturbrande' (herefter blot 'praksisundersøgelsen'), der havde fokus på de naturbrande, der resulterede i særligt store, langvarige eller komplekse indsats.

Praksisundersøgelsen fandt bl.a., at der er grundlag for at styrke redningsberedskabets praksis ift. planlægning og indsats ved større naturbrande, så mandskabets sikkerhed og ressourceforbrug prioriteres og anvendes bedst muligt.

Til dette formål pegede praksisundersøgelsen på 11 initiativer, som kan være med til at styrke og opdyrke den fælles praksis. Praksisundersøgelsen kan læses [her](#).

Fokusanalyse af hverdags-hændelser

I forlængelse af praksisundersøgelsen er der lavet en analyse med særligt fokus på naturbrande, der ikke fører til særlige indsats, men som kan betragtes som 'hverdaghændelser' for redningsberedskaberne.

Fokusanalysen bygger på udtræk fra redningsberedskabets statistikbank for årene 2016-2022, hvor naturbrandssæsonen er defineret fra 1. marts til 30. september.

Naturbrandene er udvalgt på baggrund af den hændelsestype, placering og alarmeringsårsag, som er angivet ved udfyldelsen af redningsberedskabets rapport til ODIN (redningsberedskabets Online Data- og INdberetningssystem). Alle disse rapporter er inkluderet i datasættet - uanset om branden er startet 'i naturen' eller i et brændende objekt som fx en bil, og derefter har spredt sig til naturen.

Bynære brande*, der har hændelsestype 'naturbrand', er ligeledes inkluderet, da de er med til at tegne et billede af belastningen af redningsberedskaberne i perioder med særlig varmt og tørt vejr.

Datagrundlag, definitioner og metode er beskrevet nærmere i bilag 1-3.

* Bynære brande defineres i denne analyse som naturbrande, der finder sted inden for byzone. Dette kan fx være i parker og vejrabatter. Se yderligere i bilag 2.

Fokusanalysens resultater

I fokusanalysen undersøges i alt 6.580 naturbrande i naturbrandssæsonerne 2016-2022. Analysen viser, at selvom der er betragtelige udsving i antallet af naturbrande fra år til år, så er der en generel stigende tendens i antallet af naturbrande.

Analysen viser desuden, at markbrande er den hyppigste form for naturbrand (42 procent), og at de særligt er centreret omkring høsten i juli og august. Ses isoleret på hverdagshændelserne (fraset den højeste procent) er markbrande desuden den gruppe af brande, der resulterer i de største afbrændte områder samt de mest omfattende indsatser for redningsberedskabet.

En kortlægning af alle naturbrandene viser, at den højeste tæthed af naturbrande findes

omkring de større byer og i tættere befolkede områder. Her skiller særligt udendørs bål til opvarmning eller madlavning (18 procent) og uforsigtighed i forbindelse med rygning (10 procent) sig ud som brandårsager. Dertil formodes hver femte bynære naturbrand at være påsat.

Det er dog ikke kun brandenes størrelse, der har betydning for redningsberedskabet, men også samtidigheden af hændelserne. Dette er en særlig udfordring ved naturbrande, hvor de forhold, der øger risikoen for brand (bl.a. tørke og hede) gerne gør sig gældende for meget store områder over hele landet af gangen. På den dag i 2018 med flest indsatser til naturbrand, kørte redningsberedskabet ud til naturbrand 106 gange. Hertil kommer alle de ’almindelige’ udrykninger til fx trafikuheld og bygningsbrande.

Tabel 1 Tre hyppigste formodede brandårsager for de enkelte brandtyper, 2016-2022

Bynære brande	Markbrande	Skov- og plantagebrande	Græs- og hedebrande
Tilsigtet (21 %)	Arbejde med større maskine (26 %)	Udendørs bål (26 %)	Udendørs bål (15 %)
Udendørs bål (18 %)	Afbrænding af affald (15 %)	Tilsigtet (12 %)	Uforsigtighed ifm. rygning (13 %)
Uforsigtighed ifm. rygning (10 %)	Udendørs bål (7 %)	Afbrænding af affald (9 %)	Afbrænding af affald (11 %)

Hvornår brænder det?

Udvikling over år

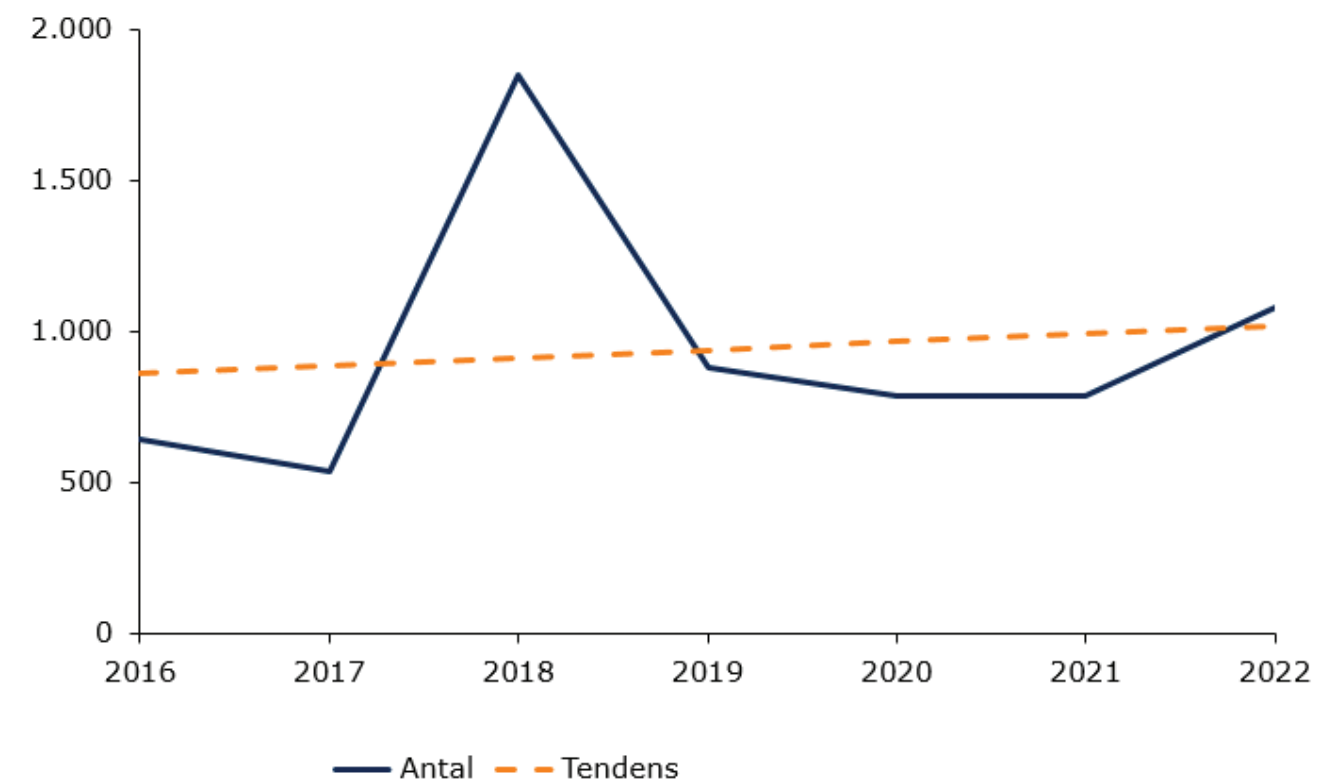
Over de syv naturbrandssæsoner i årene 2016-2022 har redningsberedskabet registreret i alt 6.580 naturbrande.

Som det fremgår af figur 1 adskiller antallet af naturbrande i 2018 sig markant fra de øvrige

år, fordi særligt antallet af markbrande var højt i 2018 (938 af 1.851 brande). Den seneste sæson i 2022 var den næsthøjeste med i alt 1.083 naturbrande.

Der er generelt en øget tendens til naturbrande i perioden jf. figur 1 – selv hvis der ses bort fra 2018.

Figur 1 Naturbrande pr. år, 2016-2022 (n=6.580)

Flest brande i sensommeren

Typen af natur, der oftest brænder, varierer over sæsonen (se figur 2). Skov- og plantagebrande samt græs- og hedebrande udgør generelt en større andel af det samlede antal brande i forårsmånederne, mens markbrande er den hyppigste type af naturbrand fra juli og frem. Det er dog overvejende markbrandene fra 2018, der får juli måned til at skille sig ud – de øvrige år er der en klar overvægt af markbrande i august.

Samlet set er der flest brande i slut juli og august, hvilket kan være en særlig udfordring, hvis der skal anvendes supplerende brandfolk samtidig med, at der afvikles sommerferie.

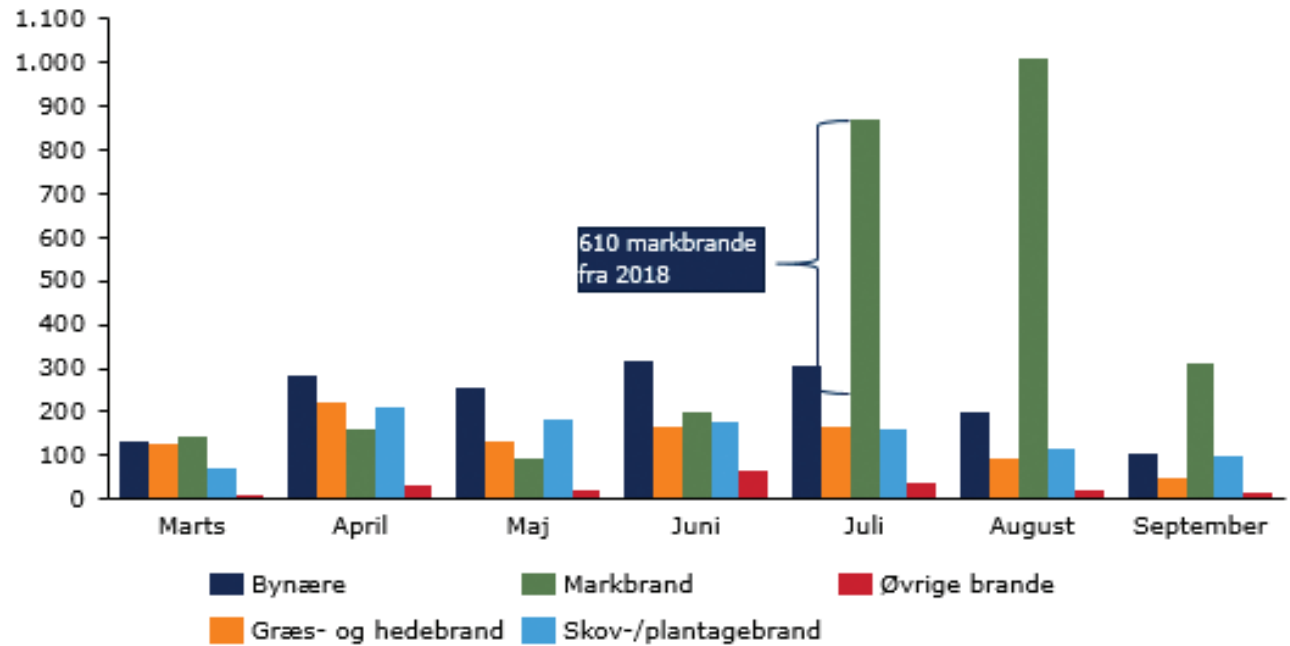
Undersøges brande pr. dag over perioden fremgår det, at antallet af naturbrande stiger væsentligt omkring Skt. Hans aften, samt de

efterfølgende dage, hvor der opstår genopblusning af ikke tilstrækkeligt slukkede bål.

I Beredskabsstyrelsens analyse fra 2018 af sommerens naturbrande blev brandene i juli sammenholdt med vejrdata fra DMI. Analysen viste et klart mønster i, at de dage, hvor antallet af naturbrande toppede eller steg igen, var de samme dage, som havde de højeste temperaturer, flest solskinstimer og ingen regn i dagevis op til¹.

På baggrund af sommeren 2018 udviklede Beredskabsstyrelsen i samarbejde med DMI brandfareindekset, der samler en række faktorer med betydning for brandfaren i naturen, herunder vejrlig som vind, temperatur, nedbør og fugtighed i luften, samt jordbundsforhold og risiko for spredning af en opstået naturbrand.

Figur 2 Brandtyper fordelt på måneder, 2016-2022 (n=6.580)

¹ Beredskabsstyrelsen, 2018, Naturbrande 2018: <https://www.brs.dk/globalassets/brs---beredskabsstyrelsen/dokumenter/forskning-statistik-og-analyse/2018/-naturbrande-2018-.pdf>

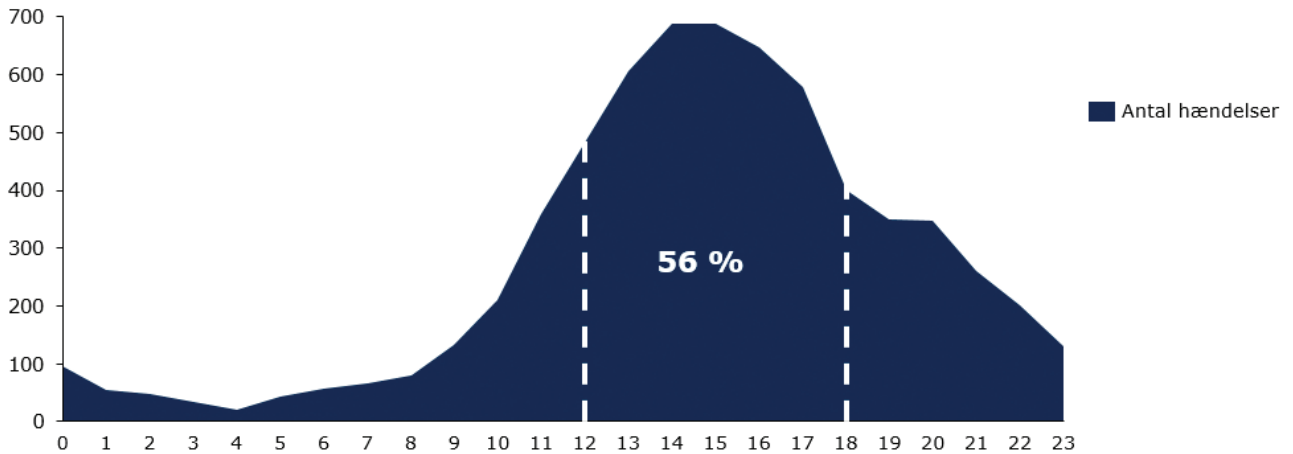
Værktøjet er primært udviklet til brug for redningsberedskaberne, men kan også bruges af borgere, landbrug mv. til at holde sig orienteret om brandfaren i netop deres område. Værktøjet kan tilgås [her](#).

Flest brande om eftermiddagen

Der er ikke forskel på antallet af brande fordelt på ugedagene; hverken samlet set eller for de enkelte brandtyper.

Som det fremgår af figur 3 er forekomsten af brande højest om eftermiddagen, hvor 56 procent af alle brandene finder sted i tidsrummet fra kl. 12 - 18. Dette kan udgøre en udfordring for deltidsberedskaberne, da deres folk ofte vil være på deres 'almindelige' arbejde i dette tidsrum.

Figur 3 Hændelser fordelt på døgntime, 2016-2022 (n=6.580)

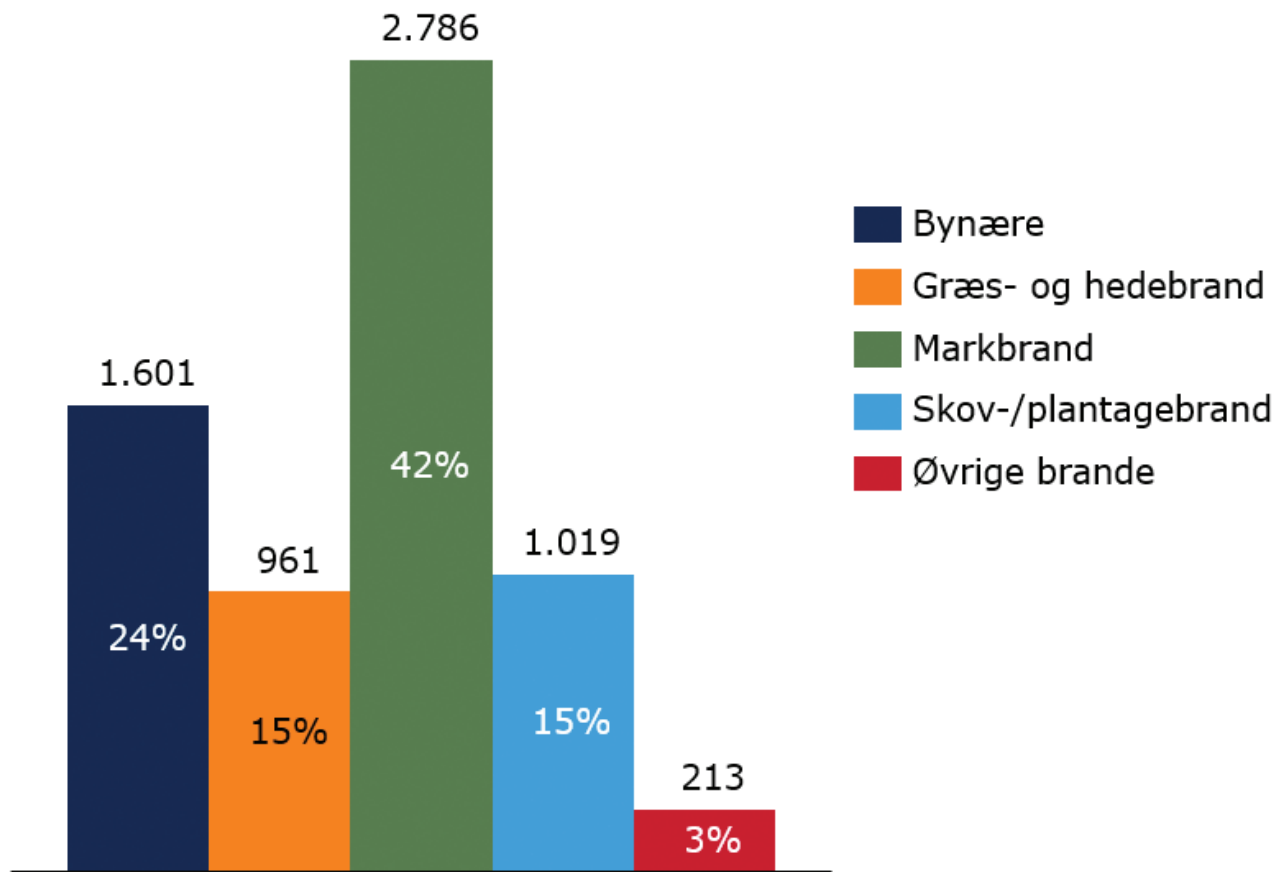
Hvor brænder det?

Markbrande er den hyppigste naturbrand

Som det fremgår af figur 4, så er markbrande den langt mest almindelige type af naturbrand, og udgør 42 procent af det samlede antal.

Den næsthyppigste type af naturbrand er de bynære brande, da knapt hver fjerde registrerede naturbrand (24 procent) finder sted i en byzone.

Figur 4 Fordeling af hændelser på brandtyper, 2016-2022 (n=6.580)

Højeste tæthed af brande i byerne

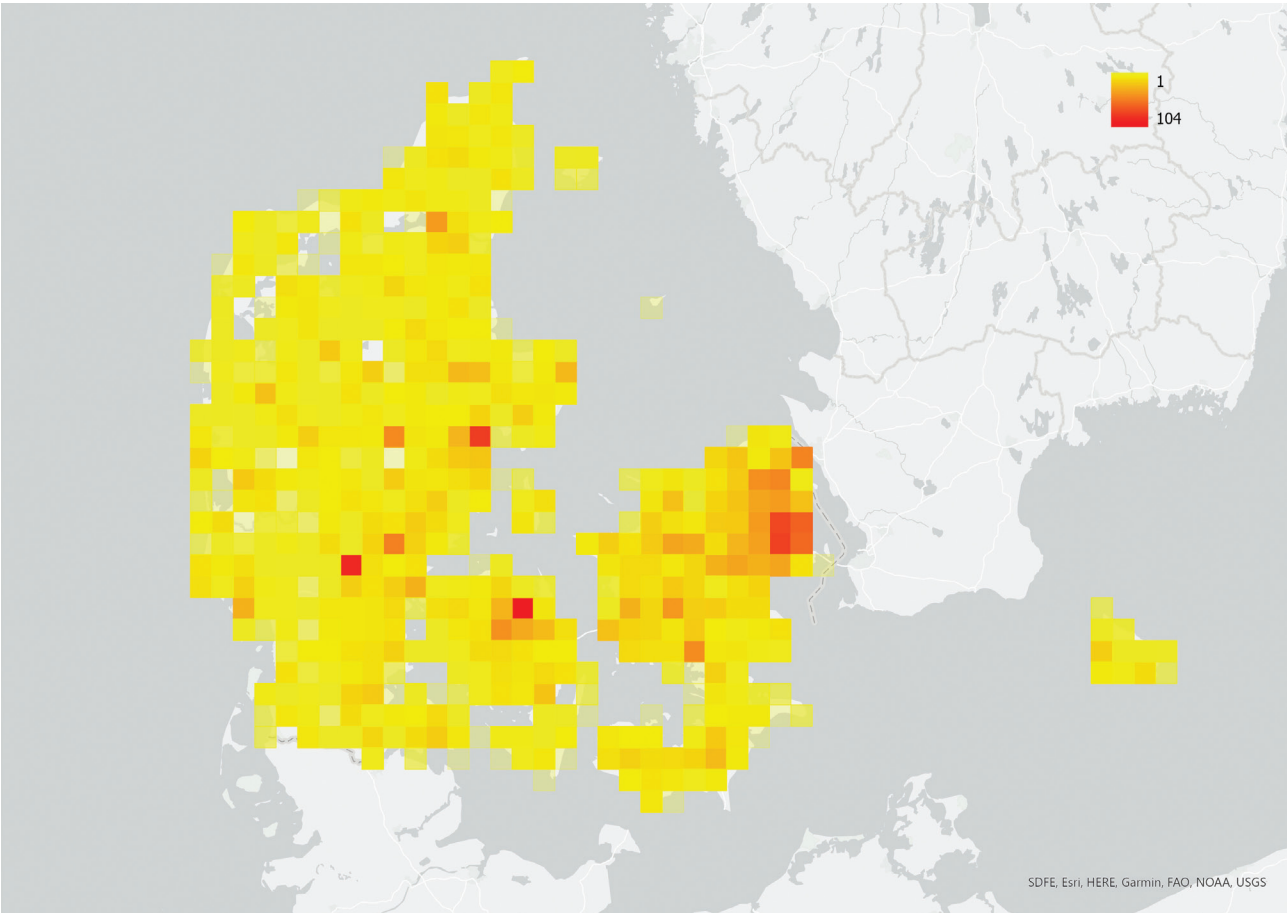
For at undersøge placeringen af naturbrandene nærmere, er naturbrandene for perioden 2016-2022 lagt ind på et Danmarkskort i kvadrater på 10x10 km. (se figur 5).

Kortet viser, at selvom markbrande er den hyppigste naturbrand, så er densiteten af naturbrande højest i de tættere befolkede områder, herunder omkring de større byer. Denne fordeling gælder ligeledes, hvis man fjerner de tilsigtede brande.

Ingen stigning i skovbrande efter Covid-19

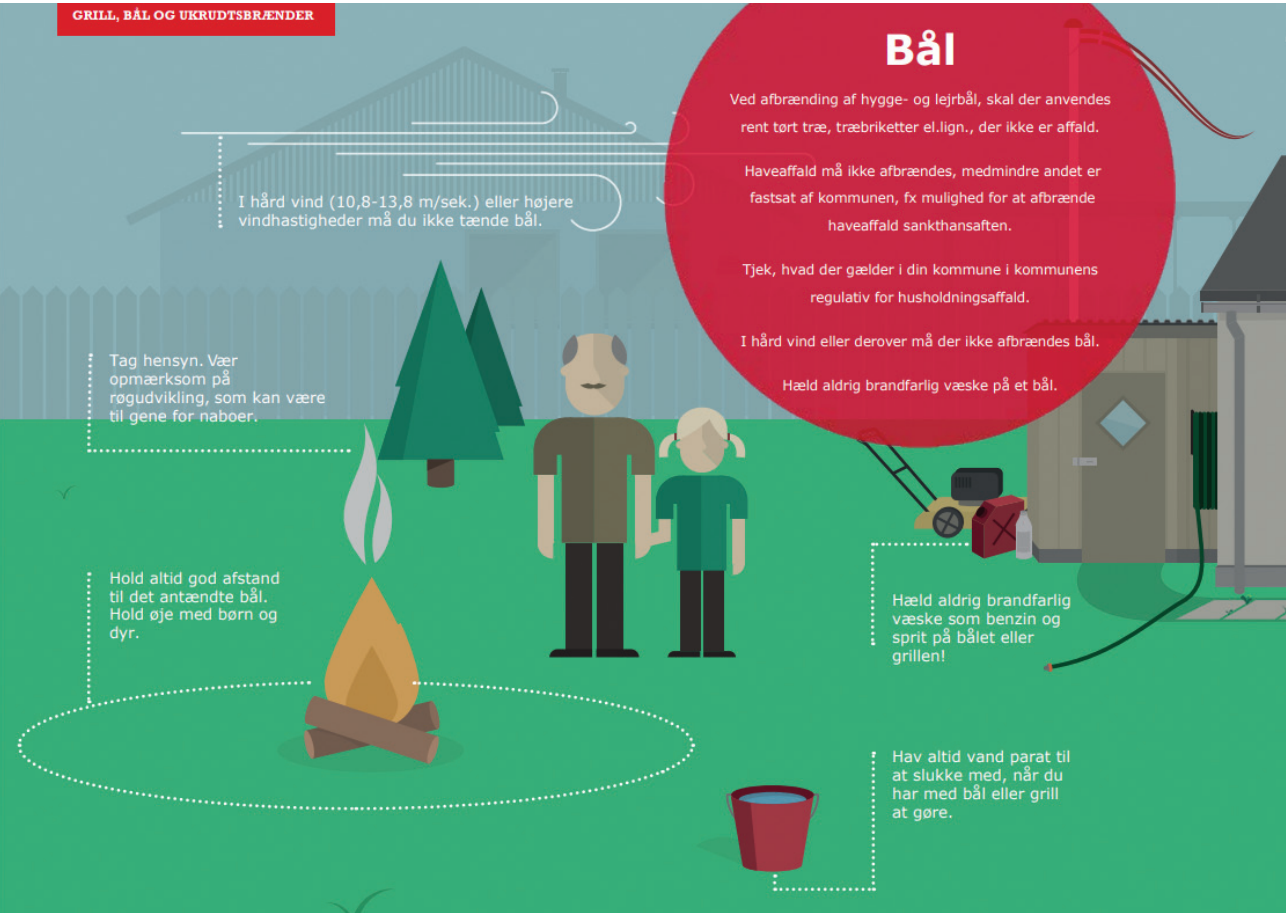
Siden den første Covid-19-nedlukning i foråret 2020 har der ifølge tal fra Naturstyrelsen været en markant stigning i antallet af besøgende i de statsejede naturområder på op til 125 procent i 2020 sammenlignet med året før. Ved den seneste status fra marts 2022 havde besøgstallet nærmet sig det fra før Covid-19, men var fortsat højere².

Figur 5 Antal hændelser fordelt i 10x10 km celler, 2016-2022 (n=6.580)

² Naturstyrelsen, 11.03.2022, pressemeddelelse "Naturen er stadig populær efter genåbning".

Dette øgede besøgstal kunne potentielt resultere i flere skov- og plantagebrande – eller naturbrande i det hele taget, men det lader ikke til at være tilfældet. En forklaring på dette kunne være, at det øgede besøgstal, udover at øge risikoen for antændelse af en brand, også øger sandsynligheden for, at en brand bliver opdaget tidligt og evt. slukket uden behov for redningsberedskabets assistance.

Fra Beredskabsstyrelsens folder 'Grill, bål og ukrudtsbrænder - med omtanke' lavet i samarbejde med Trygfonden og Danske Beredskaber.

Hvor store bliver brandene?

Det er vanskeligt at opstille en klar definition for størrelsen på en brand eller indsats, da der også er forskel mellem redningsberedskaberne på, hvornår en hændelse betragtes som en hverdagshændelse eller en særlig hændelse (bl.a. på baggrund af redningsberedskabets størrelse), samt forskel i deres udryknings-sammensætning.

I det følgende fremhæves en række parametre, der kan være med til at give en indikation på indsatsens og brandens størrelse. Hertil benyttes datagrundlaget fra Praksisundersøgelse af indsats til større naturbrande, som beskrevet nærmere i bilag 1.

Stor andel af hverdagshændelser

Analysen viser, at 95 procent af indsætserne i perioden 2016-2021 varede under 4,4 timer

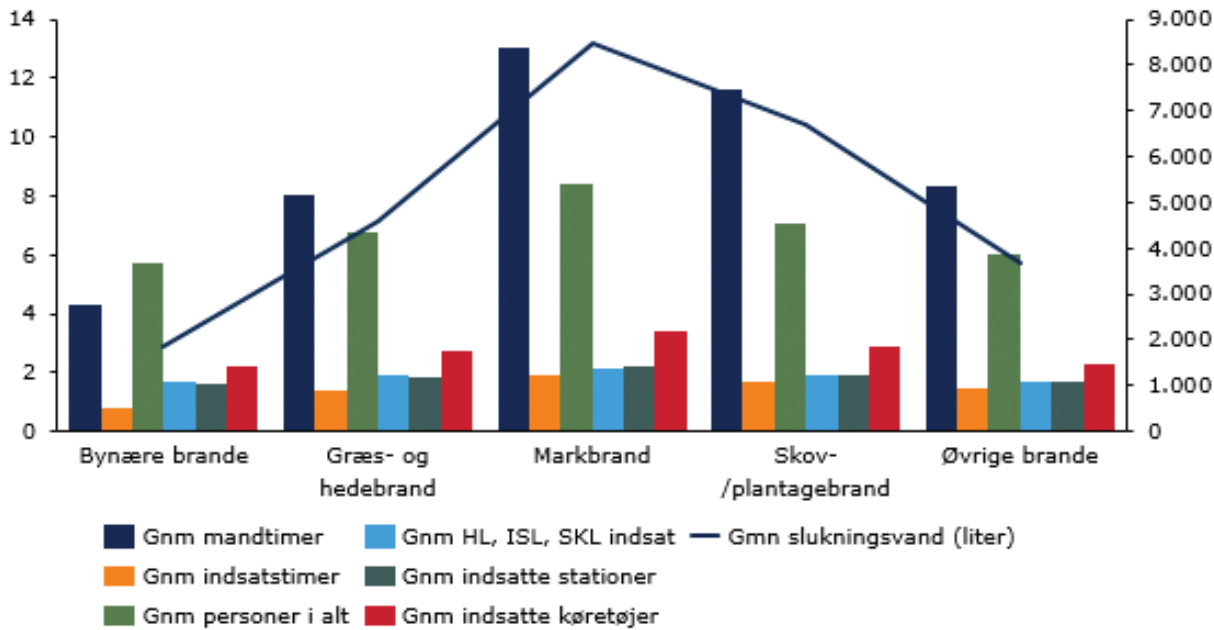
og krævede maksimalt 37,6 mandtimer, og 98 procent varede maksimalt 8,2 timer og krævede maksimalt 69,2 mandtimer.

Dette giver således en indikation af, at langt størstedelen af naturbrandene kan håndteres med en relativt mindre indsats fra redningsberedskabets side.

Når antallet af indsatte personer, køretøjer og stationer undersøges indikerer det ligeledes, at der først sker en væsentlig øgning af kompleksiteten ved de særlige indsætser (den højeste procent).

Undersøges redningsberedskabets indsætser til hverdagshændelser fordelt på brandtyperne skiller markbrandene sig ud med det højeste gennemsnit på samtlige parametre, efterfulgt af skov- og plantagebrande, jf. figur 6.

Figur 6 Redningsberedskabets ressourceforbrug til hverdagshændelser, 2016-2021 (n=4.761)

Note: 249 rapporter med en indsats under 15 min. er ekskluderet for at sikre, at der har været en indsats. Dertil er 46 uden brandtype ekskluderet. Den højeste procent på hvert parameter er ekskluderet for at undersøge hverdagshændelser.

Markbrande udgør de største hverdagshændelser

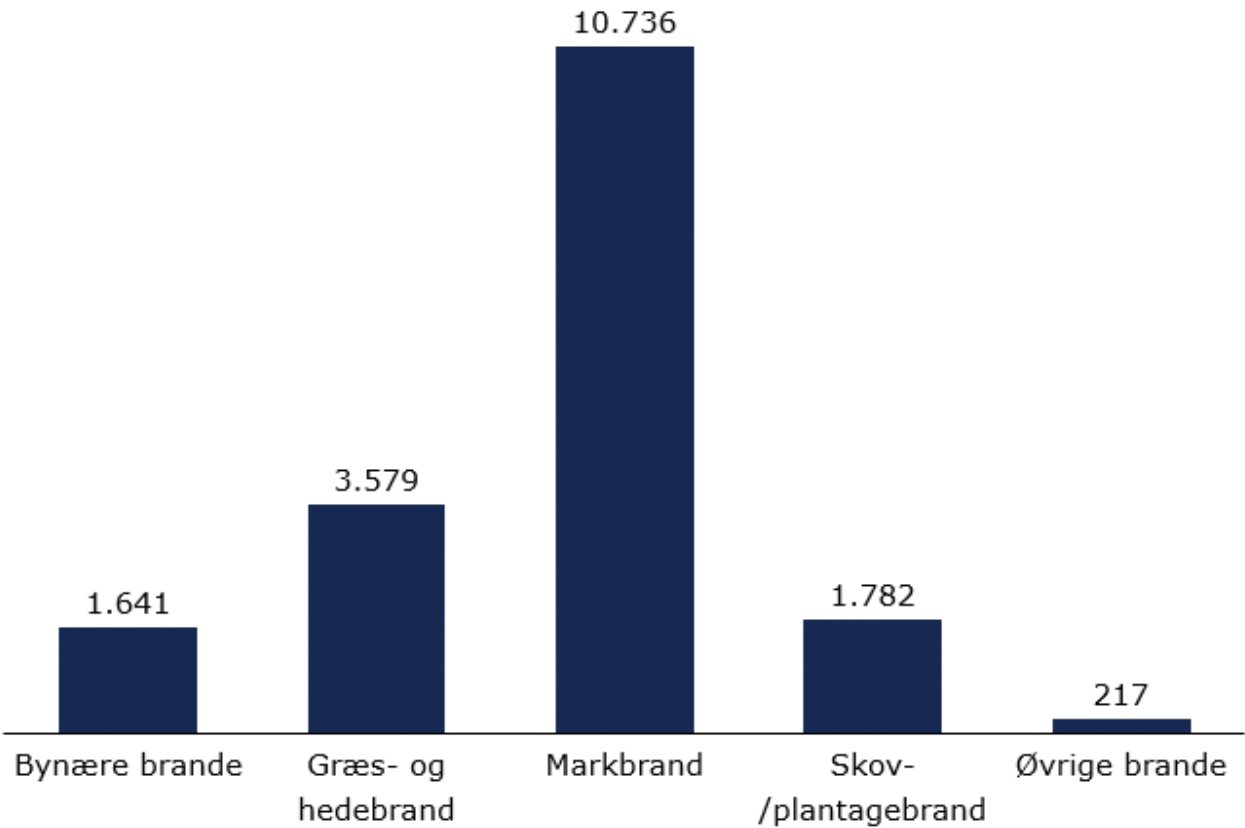
Hvor ovenstående parametre siger noget om indsatsernes størrelse, angives brandens størrelse på nuværende tidspunkt ikke, når redningsberedskabet udfylder deres rapporter.

Ved 1.287 af de i alt 6.580 naturbrande i perioden 2016-2022 har det dog været muligt at udlede et afbrændt areal fra rapporterne. Resultatet af dette understøtter, at hovedparten af hændelserne er relativt mindre brande; 89,6 procent af hændelserne resulterer i maksimalt 10.000 afbrændte kvm. (ca. 1,5 fodboldbane).

For at blive klogere på hverdagshændelserne ekskluderes den procentdel af brandene med størst afbrændt areal, i alt 13 brande med over 233.200 afbrændte kvadratmeter (heraf 8 markbrande, 3 græs-/hedebrande og 2 skov-/plantagebrande). Fordeles brandene herefter på brandtyper fremgår det, at markbrande gennemsnitligt resulterer i hhv. tre og seks gange så mange afbrændte kvadratmeter som græs-/hedebrande og skov-/plantagebrande (se figur 7).

Uanset om man kigger på brandens eller indsatsens størrelse indikerer analysen således, at markbrande udgør de største hverdags-hændelser.

Figur 7 Gennemsnitligt afbrændt areal i kvm fordelt på brandtyper, 2016-2022 (n=1.272)

Samtidig viser en gennemgang af rapporterne, at landmændene ofte selv er gået i gang med at slukke branden, etablere kontrollinjer eller andet, når redningsberedskabet ankommer. Dette skyldes formentlig bl.a., at såvel redningsberedskabet som forsikringsselskaber og landbrugsorganisationer har kommunikeret omkring forebyggelse af høstbrande efter sommeren 2018.

Mulig betydning af Natura2000-status

En af fokusanalysens hypoteser har været, at brande i Natura2000-områder ville blive større (målt i afbrændt areal) bl.a. grundet øget brændbart materiale i skovbunden samt sværere adgangsveje for redningsberedskabet. I Danmark er der udpeget ca. 250 Natura2000-områder, som samlet dækker et areal på 3.800 km2 svarende til ca. 9% af landarealet³.

Denne del af analysen begrænser sig til hændelserne i perioden 2019-2022 for det seneste udpegningsgrundlag til Natura2000. For denne periode havde i alt 652 hændelser et registreret areal, hvoraf 83 lå i et Natura2000-område.

Sammenlignes det afbrændte areal inden for de enkelte brandtyper, skiller skov/plantage og græs/hede sig væsentligt ud, da brandene er hhv. 57 og 9 gange større i Natura2000-områder sammenlignet med øvrige områder. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om små grupper, når de 83 hændelser i Natura2000 deles op på brandtyper. Resultatet kan således alene indikere, at der kan være en sammenhæng mellem brandens størrelse og områdets Natura2000-status.

Høj hyppighed af hændelser kan presse beredskabet

Det er dog ikke kun hændelsernes størrelse, der har en betydning for, hvorvidt redningsberedskabet kan blive udfordret. Også hyppigheden og evt. samtidigheden af hændelser kan have en betydning. Dette er en særlig udfordring ift. naturbrande, da de forhold der øger risikoen for brand (høje temperaturer, længe-revarende tørke mv.) som udgangspunkt gør sig gældende for større områder af gangen.

På samme vis ses det ofte, at høsten kommer i hus på de samme dage, da landmænd helst vil høste under optimale forhold, så som tørre marker og modent korn.

Analysen viser eksempelvis, at på de 10 dage med flest naturbrandsindsatser over perioden 2016-2022 var redningsberedskabet indsat i alt 579 gange. Af disse var 444 markbrande. Selvom hovedparten af disse hændelser var relativt mindre med en gennemsnitlig indsatsvarighed og mandtimeforbrug på hhv. 2,2 timer og 17,9 timer, og dermed må betragtes som hverdagshændelser for redningsberedskabet, betyder selve antallet af hændelser, at redningsberedskabet kan blive presset. Dette gælder særligt, hvis en stor del af redningsberedskabets personel og materiel allerede er låst ved en anden indsats (samtidige hændelser).

Af de 579 indsatser dækkede 10 redningsberedskaber i alt 435 af indsatserne – og hertil kommer deres øvrige indsatser til fx trafikuheld og bygningsbrande.

³ Særligt beskyttede naturområder under EU's naturbeskyttelsesdirektiver. Områderne er underlagt nogle særlige regler, herunder ift. drift og genopretning af naturen. Læs mere på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk

Hvorfor brænder det?

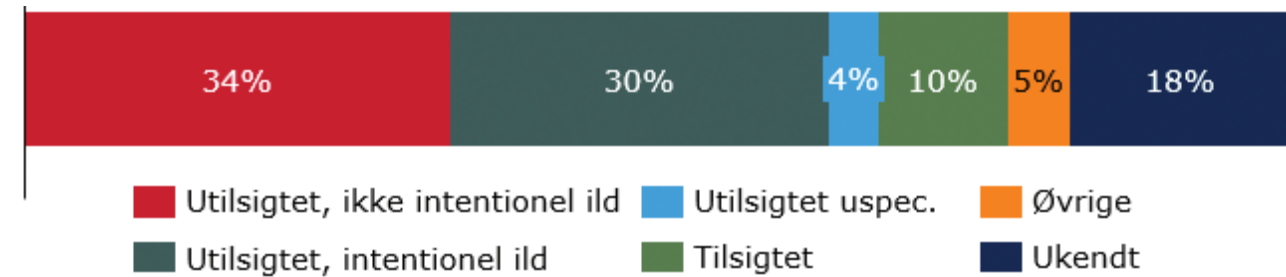
For at blive klogere på den direkte årsag til naturbrandene, er data analyseret og kodet med henblik på at identificere brandårsagerne. Ligesom for redningsberedskabets registreringer er der tale om formodede brandårsager. Kodeprocessen er beskrevet nærmere i bilag 3.

De utilsigtede brande er delt op i utilsigtede som følge af hhv. åben ild med synlig flamme og uden åben ild, samt uspecifiserede utilsigtede. Til sammen udgør de utilsigtede brande

således minimum to ud af tre naturbrande, mens hver tiende naturbrand er resultat af en tilsigtet brand. Fem procent af naturbrandene starter uden direkte menneskelig involvering, og er samlet under 'øvrige', der dækker over lynnedslag, selvantændelser (oftest kompost/mødding) og genopblusninger af tidligere brande.

Ved 18 % af naturbrandene var det ikke muligt at identificere en brandårsag.

Figur 8 Fordeling af overordnet formodet brandårsag, 2016-2022 (n=6.580)

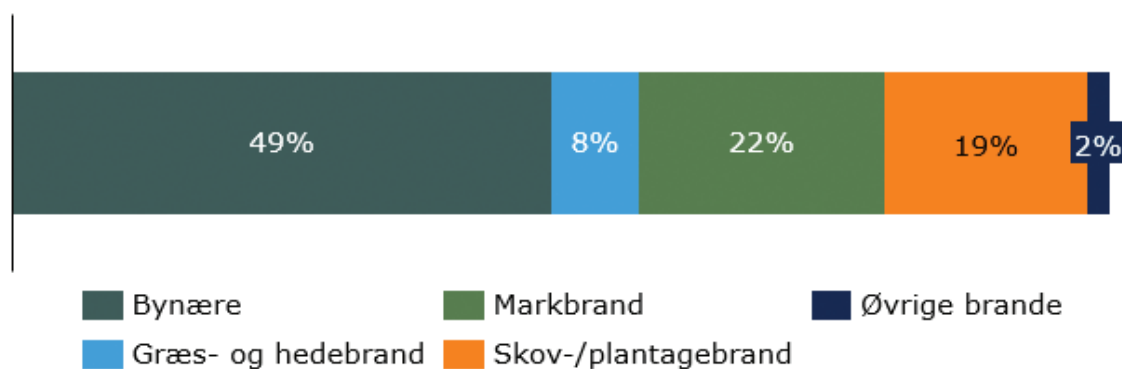
Flest tilsigtede brande i byzone

Ud af de i alt 669 tilsigtede brande fandt knapt halvdelen (49,2 procent) sted bynært. Den næst hyppigste gruppe af tilsigtede brande er markbrande (22,4 procent) og dernæst skov-og plantagebrande (18,5 procent)⁴.

I flere tilfælde er der tale om ildspåsættelse af genstande, fx biler eller affald, hvor ilden efterfølgende spreder sig til naturen.

De tilsigtede brande adskiller sig fra de øvrige brande ved at være en anelse mere jævnt fordelt over døgnets timer, med en mindre andel i eftermiddagstimerne og en større andel i aften- og nattetimerne ift. de øvrige brandårsagskategorier.

Figur 9 Tilsigtede brande fordelt på brandtype, 2016-2022 (n=669)

⁴ Beredskabsstyrelsen er opmærksom på, at en tidligere brandmand i januar 2023 blev kendt skyldig for påsættelse af 55 brande – overvejende på naturarealer - i analysens dataperiode. Der er ikke kontrolleret for, i hvilket omfang disse brande er registreret som påsatte. Det vurderes dog ikke at gøre en forskel for analysens resultater, da de udgør så lille en andel (0,8 procent) af det samlede datasæt.

Utilsigtede brande fra brug af åben ild

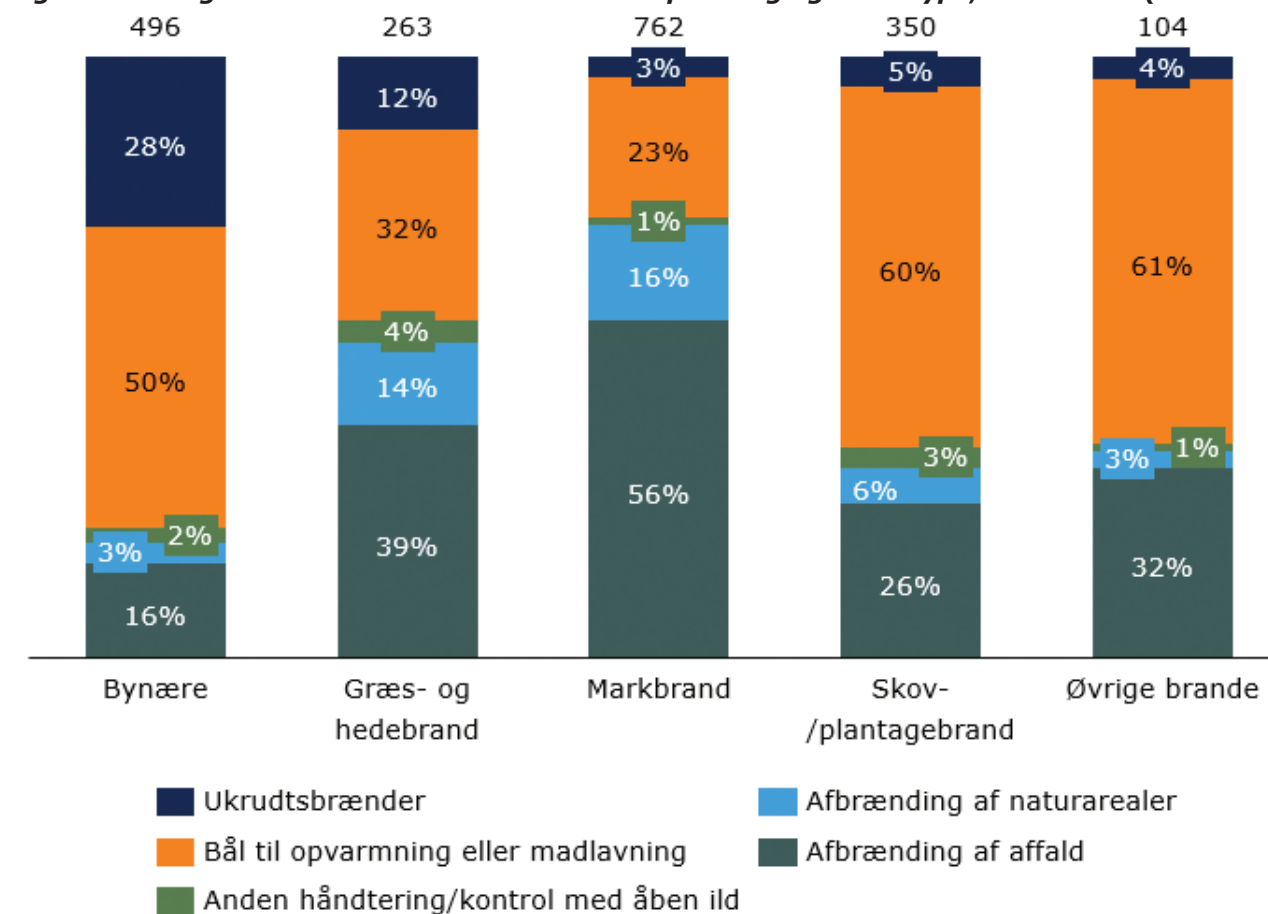
Af de i alt 6.580 brande i perioden vurderes knapt hver tredje af dem (30 procent), jf. figur 8, at være utilsigtede brande startet som følge af brug af åben ild.

Hovedparten af disse er startet i forbindelse med afbrænding af bål – enten til opvarmning/madlavning (40 procent) eller afbrænding af affald (37 procent).

Markbrande har den højeste andel af brande startet ved afbrænding af affald (56 procent). Det skyldes bl.a. den praksis, at landmændene brænder defekte halmballer af.

Afbrænding af naturområder ved markbrande dækker bl.a. over afbrænding af brakmarker, mens det for græs- og hedeområder i højere grad er knyttet til naturpleje.

Figur 10 Utilsigtede brande med åben ild fordelt på årsag og brandtype, 2016-2022 (n=1.975)

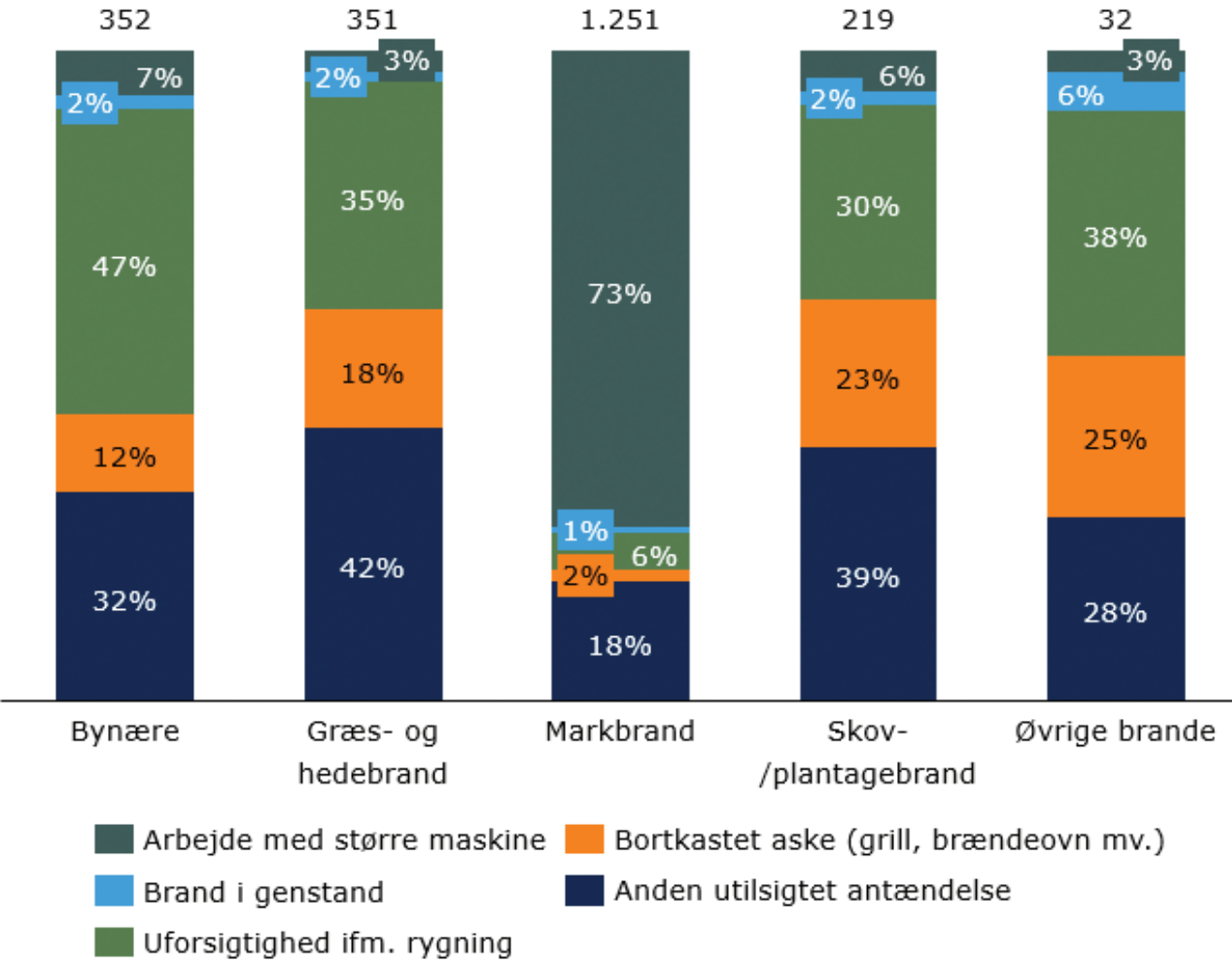
Utilsigtede brande uden brug af åben ild

Ved de utilsigtede brande uden brug af åben ild adskiller markbrande sig væsentligt fra de andre ved i overvejende grad (73 procent) at være startet i forbindelse med arbejde på markerne. Denne andel er formentlig højere,

da en del af hændelserne under 'anden utilsigtet antændelse' dækker over ikke nærmere specificerede gnister/friktionsvarme.

For de øvrige brandtyper udgør uforsigtighed ved rygning 30-47 procent af brande startet uden brug af åben ild.

Figur 11 Utilsigtede brande uden åben ild fordelt på årsag og brandtype, 2016-2022 (n=2.205)

Bilag 1 Datakilder

Fokusanalysen baserer sig på to forskellige datasæt:

1. Det primære datasæt, som er trukket specifikt til fokusanalysen, og som indeholder 6.580 naturbrande fra naturbrandssæsonerne 1. marts til 30. september for årene 2016-2022.
2. Det sekundære datasæt stammer fra udarbejdelsen af Praksisundersøgelse af indsats til større naturbrande fra november 2022, og indeholder 4.807 naturbrande fra naturbrandssæsonerne 1. marts til 30. september for årene 2016-2021. Dette datasæt benyttes til analyse af redningsberedskabets indsatser, da standardrapport

og assistancer til samme hændelse her er koblet, og der således kan ses på fx det samlede mandtimeforbrug pr. hændelse. Det er angivet eksplicit, når dette datasæt benyttes.

Begge datasæt er trukket fra redningsberedskabets Statistikbank, og bygger på de rapporter, som redningsberedskaberne udfylder efter en indsats til redningsberedskabets Online Data- og INberetningssystem (ODIN).

Data om by-, land- og sommerhuszoner bygger på data fra datafordeler.dk. I de områder, hvor der ikke er registeret en zone, antages det, at der er tale om landzoner.

Bilag 2 Definitioner

Brandtyper

I analysen benyttes brandtyper til at stratificere data. Grupperne er defineret som angivet i tabellen nedenfor.

Zonestatus 'uden for byzone' dækker over land- og sommerhuszone samt områder uden registreret zone.

Tilsigtede og utilsigtede brande

Når redningsberedskabet efter endt indsats udfylder en ODIN-rapport om hændelsen, angiver de en formodet brandårsag, da det

er politiets opgave et fastslå brandårsager. Alle brandårsager i fokusanalysen er således formodede.

Overordnet skelnes der mellem to grupper af brandårsager; tilsigtede og utilsigtede brande. Tilsigtede brande er brande påsat med hensigt om, at det skal sprede sig ukontrolleret ('ond vilje').

Utilsigtede brande kan være startet ved et uheld eller som fx et intentionelt bål, men uden hensigt om, at det skulle sprede sig ukontrolleret.

Tabel 2 Definition af brandtyper

Brandtype	Zonestatus	Registreret hændelsesplacering i ODIN
Bynære brande	Inden for byzone	Alle
Markbrande	Uden for byzone	Mark
Skov- og plantagebrande	Uden for byzone	Skov/plantage
Græs- og hedebrande	Uden for byzone	Hede/klit + skråning/grøft/skrænt/eng
Øvrige brande	Uden for byzone	Fjord/hav + sø/mose/å + strad + anden natur

Bilag 3 Kodning af rapporter

Brandårsager

Kodning af årsagen til brandene er foretaget med udgangspunkt i fem primære felter, som vist i tabellen nedenfor. Kodningen er foretaget således, at i de tilfælde, hvor ’medvirkende faktor til brand’ og/eller ’brandvarmekilde’ har været registreret, er de overført som brandårsag – eksempelvis ’bortkastede cigaretter mm. (uforsigtighed rygning)’ eller ’udendørs afbrænding af naturarealer’, mens

årsagen ved fx ’forkert brug af materiale eller produkt – andet’ eller ’ukendt’ er forsøgt kvalificeret i de øvrige felter. Som det fremgår her, så er beskrivelsesfeltet (fritekstfelt) hyppigst udfyldt, mens den medvirkende faktor og brandvarmekilden i over halvdelen af rapporterne er ukendt/uoplyst. Det skyldes bl.a., at disse felter ikke skal udfyldes, hvis der tidligere er valgt ’tilsigtet’ i formodet årsag til brand. Her er brandårsagen kodet på baggrund af de øvrige felter.

Tabel 3 Andel af ukendt/uoplyst brandårsag

Variabel	Ukendt/uoplyst	
	Antal	Andel
Formodet årsag til brand	1978	30%
Medvirkende faktor til brand	4048	62%
Brandvarmekilde	3549	54%
Første melding bemærkning	2584	39%
Beskrivelse	336	5%

For 970 (62,3 procent) af de i alt 1.556 ODIN-registrerede tilsigtede brande er der i den efterfølgende kodning identificeret en årsag, der vurderes ikke at have ond hensigt⁵. Dette er den højeste andel af omkodning, og skyldes bl.a., at der er en uklar praksis ved registrering af tilsigtede naturbrande, hvor flere tilfælde af bål registreres som tilsigtede, selvom den eventuelle spredning fra bålet må formodes at være utilsigtet (og er kodet som sådan i denne analyse).

Kodningen skelner som udgangspunkt mellem, hvorvidt der er tale om en tilsigtet, utilsigtet eller naturstartet brand. Derimod skelner kodningen som udgangspunkt ikke imellem, hvorvidt der er tale om en utilsigtet brand er som følge af en menneskelig handling, fejl eller svigt af udstyr, da det ofte er vanskeligt at fastslå, om særligt markbrande starter grundet overophedede maskiner eller gnister fra selve markarbejdet.

Naturbrandens størrelse

Brandens størrelse angives på nuværende tidspunkt ikke, når redningsberedskabet udfylder deres ODIN-rapporter, da der ikke er en fælles definition på tværs af brandobjekter (fx bygninger, oplag, natur mv.). En gennemgang af redningsberedskabets rapporter viste dog hyppige registreringer af det afbrændte areal i beskrivelsesfeltet. Dette gjaldt i alt 1.287 hændelser ud af 6.580, svarende til 19,5 procent. Repræsentativiteten af disse hændelser er testet ved at sammenligne fordelingen mellem de 1.287 hændelser og den samlede gruppe ift. variable som brandårsag og brandtype. På baggrund heraf vurderes gruppen med registreret afbrændt areal at være repræsentativ for de samlede naturbrande. I de tilfælde, hvor variable testes ift. brandens størrelse, vil det således være ift. disse 1.287 hændelser.

⁵ I 96,1 procent af de 970 tilfælde var der tale om brug af åben ild til bl.a. afbrænding af affald eller bål til opvarmning/ madlavning.

Forsidefoto: Colourbox

Side 4: Beredskabsstyrelsen

Side 7: Niels E. Holm, Sydvestjysk Brandvæsen

Side 8: Beredskabsstyrelsen

Side 12: Magnus Stig Mikkelsen, Beredskabsstyrelsen

Side 16: Naturstyrelsen Thy

Side 20: Magnus Stig Mikkelsen, Beredskabsstyrelsen

Grafisk opsætning

FMI-SC-PUB22 Pernille Gaarden, Grafiker

Publikationselementet, Korsør

Beredskabsstyrelsen

Datavej 16

3460 Birkerød

Telefon: +45 7285 2000

www.brs.dk

Juni 2023